

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. november 25.
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2019. november 25.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13993/19
Tárgy:	A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2018. évi végrehajtása: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső tevékenységében – A Tanács következtetései (2019. november 25.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2018. évi végrehajtása: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső fellépéseiben” című tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2019. november 25-i 3732. ülésén fogadott el.

**A Tanács következtetései a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv
2018. évi végrehajtásáról:**

**A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső
tevékenységében**

1. A Tanács megállapítja, hogy 2018 során világszerte további jelentős előrelépés történt a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelése terén. Több ország fogadott el vagy kész elfogadni az egyenlőségről és a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló jogszabályokat, fokozta a nemek közötti egyenlőség szempontjának érvényesítését a költségvetés-tervezés során, és javította jelentéstételi és az átláthatóság növelését célzó folyamatainak minőségét. Bizonyított tény, hogy a lányok és nők helyzete javult, kevesebb a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, javult a társadalmi befogadás és nőtt a politikai, a gazdasági és a közéletben való részvétel. Azonban a felsorolt kedvező változások ellenére sem mondható el a világ egyetlen országáról sem, hogy jó úton haladna a nemek közötti egyenlőség 2030-ig történő megvalósítása felé. A Tanács aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a becslések szerint a javulás jelenlegi ütemével számolva 108 évig tartana a nemek közötti globális szakadék megszüntetése¹. A világ számos részén akadályozzák a nőket és a lányokat emberi jogaik maradéktalan érvényesítésében, és a civil társadalmi szervezetek – köztük a nőjogi szervezetek – egyre nagyobb kihívásokkal néznek szembe a világszerte zsugorodó demokratikus térben. Ezenfelül az elhúzódó katonai konfliktusok, az éghajlatváltozás hatásai, a természeti katasztrófák és a kényszerű lakóhelyelhagyás tovább növelik a nemek közötti egyenlőtlenségeket.
2. Globális, regionális és helyi szinten is sürgősen sokkal mélyrehatóbb, gyorsabb és nagyratörőbb válaszingázkedésekre van szükség a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a benne foglalt fenntartható fejlődési és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célok megvalósítása érdekében. A Tanács ezért újólág megerősíti, hogy az EU és a tagállamok teljes mértékben és szilárdan elkötelezettek a 17 fenntartható fejlődési cél 2030-ig történő elérése mellett, ideértve azt is, hogy valamennyi szakpolitikai és cselekvési területen prioritásként kell előmozdítani a nők és lányok emberi jogainak maradéktalan érvényesítését, a nemek közötti egyenlőséget, továbbá a nők és a lányok társadalmi szerepvállalását. Ez átfogó uniós prioritás, és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési terv az e célok eléréséhez való hozzájárulás fontos eszköze, mivel összehangolja az uniós intézmények és a tagállamok e célból tett erőfeszítéseit. Fel kell gyorsítani az előrehaladást, ugyanakkor az eddig elért eredményeket is fenn kell tartani, és meg kell előzni a helyzet romlását vagy a visszaesést.

¹ A Világgaazdasági Fórumnak (WEF) a nemek közötti szakadékról szóló 2018. évi globális jelentése szerint.

3. A Tanács emlékeztet „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2017. évi végrehajtása: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső tevékenységében” című, 2018. november 26-i következtetéseire és újólag hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a cselekvési terv stratégiai és eredményes végrehajtását a nyomon követés, az értékelés, a jelentéstétel és a követő intézkedések meghozatala révén az Unió összes külkapcsolatában.
4. A Tanács emlékeztet továbbá a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 2018. december 10-i következtetéseire, és újólag megerősíti, hogy az EU elkötelezett az 1325. sz. ENSZ BT-határozat és az azt követő határozatok teljes körű végrehajtása mellett. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nők teljes körűen és érdemben vegyenek részt a konfliktusmegelőzésben, a békeépítésben és a konfliktusmegoldásban, valamint a helyi közösségek rezilienciájának kialakításában. A Tanács újólag megerősíti, hogy az EU és tagállamai elkötelezettek amellett, hogy a nők és a lányok jogai, részvétele és védelme konfliktusok előtt, alatt és után is mindig tiszteletben legyen tartva és biztosítva legyen. A Tanács újólag hangsúlyozza elkötelezettségét a nőkre, a békére és a biztonságra vonatkozó új uniós stratégiai megközelítés mellett, amely hangsúlyt fektet arra, hogy konkrét vállalatokra és fellépésekre van szükség, továbbá hogy a nőket és a lányokat be kell vonni, védelmezni és támogatni kell, továbbá erősíteni kell szerepvállalásukat, mivel csak így lehet fenntartható és tartós békét és biztonságot teremteni, amelyek – a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend és az abban szereplő fenntartható fejlődési célok, valamint a fejlesztéspolitikáról szóló, új európai konszenzus értelmében – az emberi jogok és a fenntartható fejlődés lényegi összetevői.
5. A Tanács üdvözli a GAP II végrehajtása terén elért, a 2018. évi végrehajtási jelentésben vázolt eredményeket. A Tanács nyomatékosan felszólítja a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy erősítsék tovább a nemek közötti egyenlőség, az emberi jogok valamennyi nő és lány számára történő teljes körű biztosítása és a nők és lányok társadalmi szerepvállalása iránti támogatásukat az egész világon, és vállaljanak kulcsfontosságú és egyre jelentősebb szerepet a források e célból történő racionalizálásában és mozgósításában.

6. A Tanács meglepéssel veszi tudomásul, hogy az EU a 2018. évi végrehajtási jelentés szerint egyre nagyobb hangsúlyt fektet a nemek közötti egyenlőségre és a nők társadalmi szerepvállalására, különösen a gazdasági, a szociális és a kulturális jogok terén, a gazdaság és az emberi jogok területét is beleértve; a nemi szempontú elemzés fokozott alkalmazását a projekttervezés és -kialakítás során; az intézményi kultúraváltás irányába tett folyamatos előrelépéseket; az uniós intézmények közötti, valamint az intézmények és a tagállamok közötti fokozott koherenciát és jobb koordinációt; a nemek közötti egyenlőséggel és az emberi jogokkal kapcsolatos megfontolások jobb integrálását a szakpolitikai és a politikai párbeszédbe; valamint azt, hogy az EU a nemi alapú erőszak kezelése érdekében erőteljesebb szerepet tölt be a humanitárius rendszerben való elszámoltathatóság előmozdításában. Üdvözlí továbbá, hogy az EU immáron nagyobb jelentőséget tulajdonít és fokozott láthatóságot biztosít a nemek közötti egyenlőség kérdésének a releváns nemzetközi fórumokon, így az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottságban is.
7. A Tanács kiemeli az eddig elért eredményeket, ugyanakkor megállapítja, hogy az egyes tematikus prioritások és a különböző uniós szereplők tekintetében egyenlőtlen volt az előrelépés. Még mindig sok a tennivaló, és több közös erőfeszítésre lesz szükség a Bizottság, a főképviselő és valamennyi tagállam részéről ahhoz, hogy a külkapcsolatokban maradéktalanul végrehajtsák a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós politikát, és megfeleljenek azoknak a teljesítményre vonatkozó minimumelőírásoknak, amelyeket a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv (2016–2020) határozott meg.
8. A Tanács mély aggodalommal állapítja meg, hogy az eddig elért eredmények ellenére a haladás jelenlegi üteme mellett nehéz lesz 2020-ig teljesíteni a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó célt, vagyis azt, hogy az összes új intézkedés 85 %-a – jelentős mértékben (1. G-mutató) vagy alapvetően (2. G-mutató) – hozzájáruljon a nemek közötti egyenlőséghez és a nők társadalmi szerepvállalásának növeléséhez². Ezzel összefüggésben a Tanács aggodalommal veszi tudomásul, hogy a legutóbbi becslések szerint az 5. fenntartható fejlődési cél továbbra is súlyosan alulfinanszírozott. A Tanács ezért határozottan arra ösztönzi az összes szereplőt, hogy fogjanak össze e cél elérésének felgyorsítása érdekében. Ezzel kapcsolatban a Tanács emlékezteti a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat arra, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó célkitűzéseket az összes lehetséges körülmény esetén érvényre kell juttatni, és meg kell indokolni minden olyan esetet, amikor ez nem lehetséges³. Emlékeztet továbbá arra, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó ambiciózus céloknak az összetett pozitív hatás biztosítása érdekében egyéb aspektusokat is magukban kell foglalniuk, például az életkort és a fogyatékosságot.

² A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) Fejlesztési Támogatási Bizottságának (DAC) meghatározása szerint.

³ Ilyen esetekben az intézkedés pontszáma „0” a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó („G0”) mutató szerint.

9. Az EU továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platform és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programja, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredmények teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben továbbra is elkötelezett a szexuális és reprodukatív egészség és jogok mellett. Mindezek fényében a Tanács újlag megerősíti az Unió elkötelezettségét azon minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukatív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kénysztől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukatív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz. A Tanács üdvözli az „Új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról” című dokumentumban szereplő, a szexuális és reprodukatív egészséggel és jogokkal kapcsolatos uniós tevékenységekről szóló részletes beszámolót, beleértve a végrehajtási jelentés 5. mellékletét is, és örömmel nyugtázza, hogy 2018-ban nőtt a finanszírozás az említett területen. Tekintettel azonban arra, hogy a jelentések szerint csökkent az új intézkedések száma, a Tanács arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az elkövetkező években fokozzák az e területet érintő erőfeszítéseiket. Ezzel összefüggésben a Tanács emlékeztet az idei évben fennállásának 25. évfordulóját ünneplő nemzetközi fejlesztési és népesedési konferencián tett kötelezettségvállalásokra, és hangsúlyozza, hogy globális szinten javítani kell a jelentéstételi módszereken. A Tanács továbbá kiemeli, hogy további forrásokat kell mozgósítani és támogatni kell az érdekelt feleket e területen.
10. A Tanács üdvözli, hogy az Unió fokozottabb figyelmet fordít a megkülönböztetés és erőszak valamennyi formája elleni küzdelemre, amelyekre a nemi alapú veszélyeztetettség és erőszak szélesebb körű jelenségének részeként tekint. Ez a jelenség szorosan összefonódik a tartósan fennálló egyenlőtlenségekkel és a nemek közötti egyenlőséget, valamint az emberi jogok nők és lányok általi maradéktalan érvényesítését érintő, tágabb értelemben vett támadásokkal, amelyekbe beletartozik az online, a digitális és a kibertérben elkövetett erőszak is. Ennek szellemében a Tanács felszólítja a Bizottságot, a főképviselőt és valamennyi tagállamot, hogy járuljanak hozzá a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 40 évvel ezelőtt elfogadott egyezmény teljes körű és hatékony végrehajtásához.

11. A Tanács üdvözli továbbá, hogy az érdekelt felek a fejlesztési együttműködés során, humanitárius kontextusban és konfliktushelyzetekben figyelmet fordítanak a visszaélések és zaklatások elleni küzdelemre. A Tanács hangsúlyozza a fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás terén a szexuális kizsákmányolás, a visszaélések és a zaklatás felszámolásáról szóló OECD/DAC ajánlásban foglalt kötelezettségvállalások teljesítésének fontosságát.
12. Felszólítja ezenfelül az összes uniós szereplőt, ideértve a tagállamokat is, hogy továbbra is elkötelezetten lépjenek fel a szexuális és nemi alapú erőszak – ezen belül a kapcsolati erőszak, az olyan káros gyakorlatok, mint a női nemi szervek megcsonkítása, a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, a becsület nevében elkövetett erőszak, továbbá a konfliktushelyzetben elkövetett szexuális, illetve nemi alapú erőszak, az emberkereskedelem, a szexuális kizsákmányolás, a bántalmazás és zaklatás, valamint az online / kibertérben elkövetett erőszak és megfélemlítés – minden formájának megelőzése, az ellenük való küzdelem és az elkövetők büntetőeljárás alá vonása érdekében. Ezzel összefüggésben a Tanács hangsúlyozza, hogy az erőszak túlélőinek segítséget kell nyújtani, továbbá emlékeztet arra, hogy az Unió elkötelezett a szexuális és nemi alapú erőszak minden formájának – ideértve a fiúk és a férfiak elleni erőszakot is – megelőzése, az ellene való küzdelem és az elkövetők büntetőeljárás alá vonása mellett, az erőszak túlélőinek szexuális irányultságán vagy nemi identitásán alapuló megkülönböztetés nélkül. A szexuális és nemi alapú erőszak mind oka, mind pedig következménye a nemek közötti egyenlőtlenségnek. Külön figyelmet kell fordítani azokra a nőkre és lányokra – így például a migránsokra, a menekültekre, a belső menekültekre vagy a fogyatékossággal élőkre –, akik a diszkrimináció többféle és halmozott formájával kénytelenek szembesülni.
13. Ezzel összefüggésben a Tanács örömmel nyugtázza a folyamatos előrehaladást a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak globális szintű felszámolására irányuló, Reflektorfény EU–ENSZ-kezdemenyezés terén, amelynek keretében 2018-ban 270 millió EUR állt rendelkezésre az afrikai és latin-amerikai programokra. A Tanács hasonlóképpen nagyra értékeli az Uniónak a veszélyhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal szembeni védelem biztosítására irányuló cselekvési felhívás terén betöltött határozott vezető szerepét, valamint a konfliktushelyzetben elkövetett szexuális, illetve nemi alapú erőszak túlélőinek nyújtott támogatását, többek között a 2018-ban Nobel-békedíjjal kitüntetett Nadia Murad és Dr. Denis Mukwege munkája révén. Ezzel összefüggésben a Tanács kiemeli továbbá a humanitárius válságok során elkövetett szexuális és nemi alapú erőszak felszámolásáról szóló oslói konferencia eredményeinek fontosságát.

14. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség döntő jelentőségű valamennyi életszakaszban és minden korosztály számára, az emberek életét érintő különböző állomások és átmenetek során. Ilyenek lehetnek az iskolakezdés, a munkaerőpiacra való belépés, a terhesség és a gyermekvállalás, a házasságkötés, a megőzvegyülés és a nyugdíjba vonulás.
15. A Tanács ismét kijelenti, hogy a nőkkel és lányokkal szemben alkalmazott erőszak valamennyi formájának megszüntetésébe és a nemek közötti egyenlőtlenségek felszámolásába be kell vonni a férfiakat és a fiúkat; fel kell hívni a figyelmüket a nemek közötti egyenlőtlenségek hatásaira és ösztönözni kell őket, hogy aktív és érdemi szerepet vállaljanak a magatartásformák megváltoztatásának elősegítésében, a diszkriminatív társadalmi normák felszámolásában és a nemi sztereotípiák elleni küzdelemben.
16. A Tanács hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak, a főképviselőnek és a tagállamoknak továbbra is jelentősen javítaniuk kell a nemek közötti összehasonlító elemzés szisztematikus alkalmazását és a nemi dimenzió következetes érvényesítését, beleértve a nemek és az életkor szerint lebontott adatok gyűjtését és használatát az Unió külső tevékenységével kapcsolatos valamennyi folyamat azonosítása, megtervezése, végrehajtása, nyomon követése és értékelése során, többek között az olyan területeken is, mint a kereskedelem, az infrastruktúrával kapcsolatos beruházások, a magánberuházások és a támogatásötvöztési programok, a biztonsággal kapcsolatos kezdeményezések és az éghajlatváltozás. Különös figyelmet kell fordítani valamennyi külső tevékenység és nemzetközi együttműködés során egyfelől azokra a tematikus területekre, amelyek potenciálisan a nemi sztereotípiák ellen ható célkitűzéssel és tartalommal rendelkeznek, másfelől a nemek közötti egyenlőtlenség gyökerét jelentő intézményi, társadalmi és rendszerszintű normák és magatartásformák vizsgálatára és megkérdőjelezésére, mivel ezek elengedhetetlenek a mélyrehatóbb változás eléréséhez. A fejlesztés emberi jogokon alapuló megközelítésének fel kell karolnia ezeket az erőfeszítéseket, többek között azáltal, hogy a nemek közötti egyenlőséget teljes mértékben integrálja „Az uniós fejlesztési együttműködés jogalapú, az összes emberi jogra kiterjedő megközelítése” elnevezésű eszköztárba. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy a nemek közötti egyenlőség megerősítése érdekében fokozni kell az intézményi kultúra megváltoztatására irányuló erőfeszítéseket.

17. A Tanács kiemeli, hogy a GAP II végrehajtásához és általánosabban a fenntartható fejlődési célok eléréséhez szorosan együtt kell működni a civil társadalommal. Nagyra értékeli a civil társadalomnak, a helyi nőszervezeteknek és az emberijog-védőknek az aktív szerepvállalás és a konzultáció révén megvalósuló, alapvető szerepét. Ezzel összefüggésben a Tanács felszólítja a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy folytassák és fűzzék szorosabbra az együttműködést és a konzultációt a nemek közötti egyenlőséggel, továbbá a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelésével foglalkozó társadalmi szervezetekkel. Ezt a GAP II végrehajtása során minden szinten meg kell tenni, ideértve a nemi szempontú elemzést, valamint a programozási és szakpolitikai ciklusok egészét egyaránt. Megfelelően figyelembe kell venni, hogy a nőknek, a nőszervezeteknek és a női emberijog-védőknek fokozott biztonságra és védelemre van szükségük, valamint azt, hogy ösztönző környezetet kell biztosítani a civil társadalom számára. Figyelmet kell fordítani a vidéki térségekben élő nőkre és lányokra is.
18. Annak érdekében, hogy a külkapcsolatokban biztosítva legyen a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó összes uniós kötelezettségvállalás maradéktalan végrehajtása, a Tanács arra ösztönzi a Bizottságot és a főképviselőt, hogy a tagállamokkal közösen folytassák a nemek közötti egyenlőségre és a nők társadalmi szerepvállalásának növelésére vonatkozó ambiciózus menetrend kidolgozására irányuló, átfogó munkát.
19. Közeledvén 2020 olyan meghatározó jelentőségű eseményeihez, mint a Pekingi Nyilatkozat és Cselekvési Platform 25. évfordulója, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend fenntartható fejlődési céljainak 5. évfordulója, a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. ENSZ BT-határozat 20. évfordulója, valamint tekintettel a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2016–2019) megújítására és az Uniónak az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményéhez (isztabuli egyezmény) való javasolt csatlakozására, a Tanács felszólítja az összes érintettet, hogy fordítson kiemelt figyelmet az Unió belső és külső szakpolitikái és tevékenységei közötti koherencia biztosítására.
20. Mindezek alapján a Tanács üdvözli a GAP II végrehajtására vonatkozó értékelés elindítását, és ismételten hangsúlyozza, hogy folytatni kell az egyszerűsített, felhasználóbarát és minőségi jelentéstételi mechanizmusok fejlesztését. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a GAP II keretében elért eredmények fenntarthatóságának biztosítása céljából használja fel megállapításait, és 2020-ban osszpontosítsa erőfeszítéseit a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új uniós cselekvési terv kidolgozására, melynek során törekedjen magas ambíciószintre és arra, hogy a célokat valamennyi külpolitikai területbe integrálják és valamennyi külpolitikai területen végrehajtsák.